

Generalitat de Catalunya
Departament d'Economia i Hisenda
**Direcció General
de Contractació Pública**

GUIA PRÀCTICA SOBRE EL RESPONSABLE DEL CONTRACTE

2023

Guia pràctica sobre el responsable del contracte

Els continguts de la guia:

I. Qui és el responsable del contracte? _ **3**

II. En quins contractes s'ha de designar un responsable del contracte? _ **4**

III. Qui pot ser responsable del contracte? Quin perfil ha de tenir el responsable del contracte? _ **5**

IV. Com es designa al responsable del contracte? _ **7**

V. Quines funcions té atribuïdes el responsable del contracte? _ **8**

VI. Quines funcions específiques té atribuïdes el responsable del contracte en relació amb els contractes d'obres? _ **11**

VII. Quines especificitats tenen les funcions del responsable del contracte en l'àmbit de les entitats locals? _ **13**

VIII. Com pot el responsable del contracte fer el seguiment de l'execució del contracte? _ **14**

Annex. Llistat de funcions del responsable del contracte _ **15**

I. Qui és el responsable del contracte?

L'article 62 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic (en endavant LCSP) estableix que, independentment de la unitat encarregada del seguiment i execució ordinària del contracte que figuri en els plecs, els òrgans de contractació han de designar un responsable del contracte al qual correspon supervisar-ne l'execució i adoptar les decisions i dictar les instruccions necessàries amb la finalitat d'assegurar la realització correcta de la prestació pactada, dins de l'àmbit de facultats que aquells li atribueixin.

Del contingut de l'article 62, s'interpreta que la figura del responsable del contracte és obligatòria, però al redactat dels articles 194 i 311 LCSP es posa en dubte aquest caràcter d'obligatorietat amb expressions com: *“el responsable del contracte si s'ha designat”* i *“el responsable del contracte, en els casos en què s'hagi designat”*. En relació amb aquesta contradicció, la Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat es va pronunciar en l'Informe 28/2018, i va aclarir aquest fet assenyalant que la redacció d'aquests articles *“no converteix tal designació en potestativa, sinó que es limita a establir la possibilitat que no s'hagi fet, que representaria un incompliment del mandat de l'article 62”*. Així doncs, es clarifica l'**obligatorietat** de nomenar a un responsable del contracte, per part de l'òrgan de contractació.

II. En quins contractes s'ha de designar un responsable del contracte?

Després d'aparèixer com una figura potestativa en la Llei 30/2007, de contractes del sector públic, i en el TRLCSP del 2011, la LCSP imposa l'obligació als òrgans de contractació de designar un responsable del contracte, tal i com hem pogut observar a l'article 62 del qual hem fet esment a l'apartat anterior.

La ubicació d'aquest article dins la LCSP (capítol I, "Òrgans de contractació", títol II, "Parts del contracte", llibre I, "Configuració general de la contractació del sector públic i elements estructurals dels contractes"), fa que entenguem que aquesta designació del responsable del contracte afecta tant els contractes administratius com els privats, de qualsevol tipologia, i sigui quina sigui l'entitat del sector públic que liciti, tingui la condició de poder adjudicador o no.

Cal insistir en l'obligatorietat de la designació i nomenament d'un responsable del contracte, i que no fer-ho podria ser causa d'anul·labilitat del contracte. Si es produís un supòsit d'absència de nomenament, seria una bona pràctica per part del contractista sol·licitar a l'òrgan de contractació la designació del responsable del contracte.

III. Qui pot ser responsable del contracte?

Quin perfil ha de tenir el responsable del contracte?

El responsable del contracte pot ser una persona física o jurídica que estigui vinculada a l'entitat o aliena a aquesta, per tant, es permet la possibilitat d'externalitzar aquesta figura. Això no obstant, cal adoptar algunes prevencions abans d'optar per la contractació externa d'una persona física o d'una empresa per exercir la funció de responsable del contracte. La primera estaria vinculada al necessari control d'execució del contracte pel qual s'encarrega a una persona o empresa externa la funció de responsable, doncs requereix també la designació d'un responsable del contracte del responsable del contracte, que comporta una complicació innecessària en el control d'execució. Una segona prevenció important és que, en el cas que es designi una persona física o jurídica externa, és imprescindible garantir que no existeix cap incompatibilitat ni situació de conflicte d'interès amb l'empresa contractista, i per tant és imprescindible que la persona o persones que exerciran aquesta funció externament subscriuin la Declaració d'Absència de Conflicte d'Interès, sens perjudici que l'òrgan de contractació pugui utilitzar, a més, mesures de comprovació de la veracitat de la declaració.

Guia pràctica sobre el responsable del contracte

En els contractes d'obres, les facultats del responsable del contracte les ha d'exercir el director facultatiu de conformitat amb el que disposen els articles 237 a 246 LCSP. El responsable del contracte, seguint les recomanacions de professionalització en la contractació pública de la Unió Europea, ha de tenir els coneixements necessaris per poder exercir aquest control d'una forma adequada.

A més a més, davant la complexitat que tenen alguns contractes, es preveu que el responsable pugui ser un equip multidisciplinari. Aquesta opció es recomana en contractes molt especialitzats, principalment els relacionats amb les noves tecnologies de la informació i comunicació, on es precisa una assistència i un control qualificat per la complexitat de la seva execució.

IV. Com es designa al responsable del contracte?

La designació del responsable del contracte correspon a l'òrgan de contractació, i es produeix mitjançant un nomenament per a cada contracte. Tanmateix, i als efectes d'economia processal, es pot considerar que l'aprovació dels plecs per l'òrgan de contractació –sempre que s'hi identifiqui el responsable del contracte –, pot tenir la consideració de nomenament.

En cas que durant la vigència del contracte es canviï la persona responsable del contracte caldrà, ara si, deixar constància d'aquest canvi mitjançant un acte formal de nomenament per part de l'òrgan de contractació, com pot ser, per exemple, una resolució, que ha de ser objecte de publicació al perfil del contractant, i s'ha de notificar a les parts interessades: responsable i contractista.

V. Quines funcions té atribuïdes el responsable del contracte?

La LCSP estableix que el responsable del contracte, en tots els contractes subscrits pel sector públic, ha de supervisar la correcta execució del mateix, adoptant les decisions i les instruccions necessàries per a la correcta realització de la prestació pactada, dins de l'àmbit de facultats que li siguin atribuïdes.

Ara bé, quan es tracta de contractes subscrits exclusivament per les Administracions Públiques, la LCSP estableix el següent:

El responsable del contracte ha de :

- Proposar la imposició de penalitats (art. 194).
- Emetre un informe on es determini si el retard en l'execució del contracte es va produir per motius imputables al contractista (art. 195).
- Adoptar les mesures que siguin necessàries durant el període d'execució dels contractes de serveis que impliquin el desenvolupament o manteniment d'aplicacions informàtiques, concretament en la programació de les anualitats per al finançament i pagament d'aquests contractes (art. 308).
- Donar instruccions al contractista per a la correcta execució de la prestació d'un contracte de serveis (art.311).

No obstant això, és important assenyalar que, en relació a la correcta execució d'un contracte, l'òrgan de contractació pot atribuir al responsable del contracte determinades funcions pròpies mitjançant el plec de clàusules administratives particulars. Concretament, li pot atribuir les funcions pròpies següents: les funcions que consideri necessàries al responsable del contracte, sempre adequant-se al contracte concret. En virtut d'aquestes funcions pròpies de l'òrgan de contractació, atribuïbles a un responsable del contracte, les dividirem en dues classes: les funcions relatives a la supervisió de la correcta execució del contracte, i les funcions de suport a l'òrgan de contractació en qüestions derivades de l'execució del contracte.

- Funcions relatives a la supervisió de la correcta execució del contracte:
 - Elaborar instruccions i mandats sobre l'execució del contracte.
 - Interpretació del contracte (sempre que no suposi l'exercici de potestats públiques en cas de la seva externalització)
 - Control dels terminis d'execució i de la subcontractació.
 - Comprovació de l'aplicació de les clàusules socials i ambientals establertes en el plec.
 - Comprovació dels requisits concrets d'execució exigits i aquells que, en el seu cas, hagués incorporat el contractista en la seva oferta.
 - Comprovació de que el contingut de l'oferta presentada es plasmi a l'execució.

- Funcions de suport a l'òrgan de contractació en qüestions derivades de l'execució del contracte:
 - Control dels requisits de transparència
 - Funcions relatives a la revisió de la facturació, proposició de la pròrroga del contracte, control de les obligacions socials del contractista, vigilància del compliment d'obligacions amb la seguretat social, impagaments, etcètera.
 - Proposta d'indemnitzacions i sancions a conseqüència de demores en l'execució, o de qualsevol altre incompliment contractual previst.
 - Remissió de totes les incidències derivades de l'execució contractual a l'òrgan de contractació.

VI. Quines funcions específiques té atribuïdes el responsable del contracte en relació amb els contractes d'obra?

El responsable del contracte als contractes d'obres esdevé el director facultatiu, figura regulada als articles 237-246 LCSP. Del contingut d'aquests articles destaquem una sèrie de funcions que s'atorguen directament al director facultatiu en relació a la correcta execució del contracte d'obres, i són les següents:

- Quan el director facultatiu de l'obra consideri necessària una modificació del projecte i es compleixin els requisits establerts per la LCSP, ha de sol·licitar a l'òrgan de contractació autorització per iniciar l'expedient corresponent, que s'ha de substanciar amb les actuacions següents:
 - a) Redacció de la modificació del projecte i aprovació tècnica d'aquesta.
 - b) Audiència del contractista i del redactor del projecte, per un termini mínim de tres dies.
 - c) Aprovació de l'expedient per l'òrgan de contractació, així com de les despeses complementaris necessàries.

En els casos que la tramitació d'una modificació exigeixi la suspensió temporal total de l'execució de les obres, i s'acordi que continuïn provisionalment per la via que contempla la LCSP, s'ha de realitzar la proposta tècnica motivada per part del director facultatiu de l'obra, on figuri l'import aproximat de la modificació, la descripció bàsica de les obres a realitzar i la justificació de que la modificació es troba en un dels supòsits que preveu l'apartat 2 de l'article 203 de la LCSP.

Dins el termini de quinze dies anteriors al compliment del termini de garantia, el director facultatiu de l'obra, d'ofici o a instància del contractista, ha de redactar un informe sobre l'estat de les obres. Si aquest és favorable, el contractista queda rellevat de tota responsabilitat (tret del que disposa l'article 244 LCSP) i s'ha de procedir a la devolució o cancel·lació de la garantia, a la liquidació del contracte i, si s'escau, al pagament de les obligacions pendents, que s'ha d'efectuar en el termini de seixanta dies. En cas que l'informe no sigui favorable i els defectes observats siguin deguts a deficiències en l'execució de l'obra i no a l'ús del que s'ha construït, durant el termini de garantia, el director facultatiu ha de dictar les instruccions oportunes al contractista per a la deguda reparació del que s'ha construït, i concedir-li un termini per a això durant el qual, continua encarregat de la conservació de les obres, sense dret a percebre cap quantitat per ampliació del termini de garantia.

VII. Quines especificitats tenen les funcions del responsable del contracte en l'àmbit de les entitats locals?

Als contractes de l'Administració local, la llei estableix que, en els actes de fiscalització material de les inversions, el responsable del contracte pot assistir l'interventor o la interventora en els actes de recepció material de tots els contractes, excepte els contractes menors. Aquesta regulació es troba a la disposició addicional tercera de la LCSP.

VIII. Com fer el seguiment de l'execució del contracte?

Més enllà del que disposa la LCSP per cada funció atorgada al responsable del contracte, i perquè quedi constància efectiva de la seva labor, el responsable del contracte hauria de portar un registre informatitzat i amb traçabilitat, que reculli totes aquelles funcions de supervisió que realitzi, i el resultat de les mateixes, per poder-les comunicar de forma efectiva al contractista, i donar trasllat a l'òrgan de contractació, quan escaigui.

Per a facilitar aquesta comunicació, la contractista ha de posar al servei del responsable del contracte les eines que siguin necessàries perquè pugui realitzar aquesta sense interferències o ingerències de cap mena.

Guia pràctica sobre el responsable del contracte

Annex. Llistat de funcions del responsable del contracte

Funcions atribuïdes al responsable del contracte:

Proposar la imposició de penalitats (article 194 LCSP)

Emetre un informe on es determini si el retard en l'execució del contracte es va produir per motius imputables al contractista (article 195.2 LCSP)

Adoptar les mesures que siguin necessàries durant el període d'execució dels contractes de serveis que impliquin el desenvolupament o manteniment d'aplicacions informàtiques, concretament en la programació de les anualitats per al finançament i pagament d'aquests contractes (article 308 LCSP)

Donar instruccions al contractista per a la correcta execució de la prestació d'un contracte de serveis (article 311LCSP)

Guia pràctica sobre el responsable del contracte

Funcions que l'òrgan de contractació pot atribuir al responsable del contracte:

Funcions relatives a la supervisió de la correcta execució del contracte	Funcions de suport a l'òrgan de contractació en qüestions derivades de l'execució del contracte
Elaborar instruccions i mandats sobre l'execució del contracte.	Control dels requisits de transparència.
Comprovació de l'aplicació de les clàusules socials i ambientals establertes en el plec, dels requisits concrets d'execució exigits i aquells que, en el seu cas, hagués incorporat el contractista en la seva oferta, i de que el contingut de l'oferta presentada es plasmi a l'execució.	Funcions relatives a la revisió de la facturació, proposició de la pròrroga del contracte, control de les obligacions socials del contractista, vigilància del compliment d'obligacions amb la seguretat social, impagaments, etcètera.
Interpretació del contracte (sempre que no suposi l'exercici de potestats públiques en cas de la seva externalització).	Proposta d'indemnitzacions i sancions a conseqüència de demores en l'execució, o de qualsevol altre incompliment contractual previst.
Control dels terminis d'execució i de la subcontractació.	Remissió de totes les incidències derivades de l'execució contractual a l'òrgan de contractació.

contractacio.gencat.cat